

Własność intelektualna

Strategie ochrony własności intelektualnej

Własność intelektualna

- Zarządzanie w XXI wieku stoi w obliczu nowych wyzwań związanych z uwarunkowaniami gospodarki opartej na wiedzy (*knowledge based economy*).
- Umiejętność zarządzania wiedzą i własnością intelektualną nabiera decydującego znaczenia w dobie współczesnej gospodarki. Przedsiębiorstwa działające w gospodarce opartej na wiedzy są zmuszone do poszukiwania nowych paradygmatów zarządzania, które w większym stopniu koncentrują się na dyfuzji informacji, wiedzy i własności intelektualnej, doskonaleniu kluczowych kompetencji przedsiębiorstwa, rozwijaniu wiedzy i umiejętności pracowników, wspieraniu organizacyjnego uczenia się oraz kreowania nowych rozwiązań organizacyjnych.

Własność intelektualna

- W dyskursie na temat własności intelektualnej zarówno ekonomiści, socjologowie, prawnicy, jak i specjaliści od zachowań organizacyjnych akcentują społeczną naturę własności intelektualnej. Takie określenie wyraźnie podkreśla kontekst zasobowy własności intelektualnej. Określając stosunek jednostek i zbiorowości jako szczególne dobro – produkt pracy umysłowej – nawiązywany w zamiarze jego wykorzystania, podkreśla się jego walory użyteczności.

Własność intelektualna

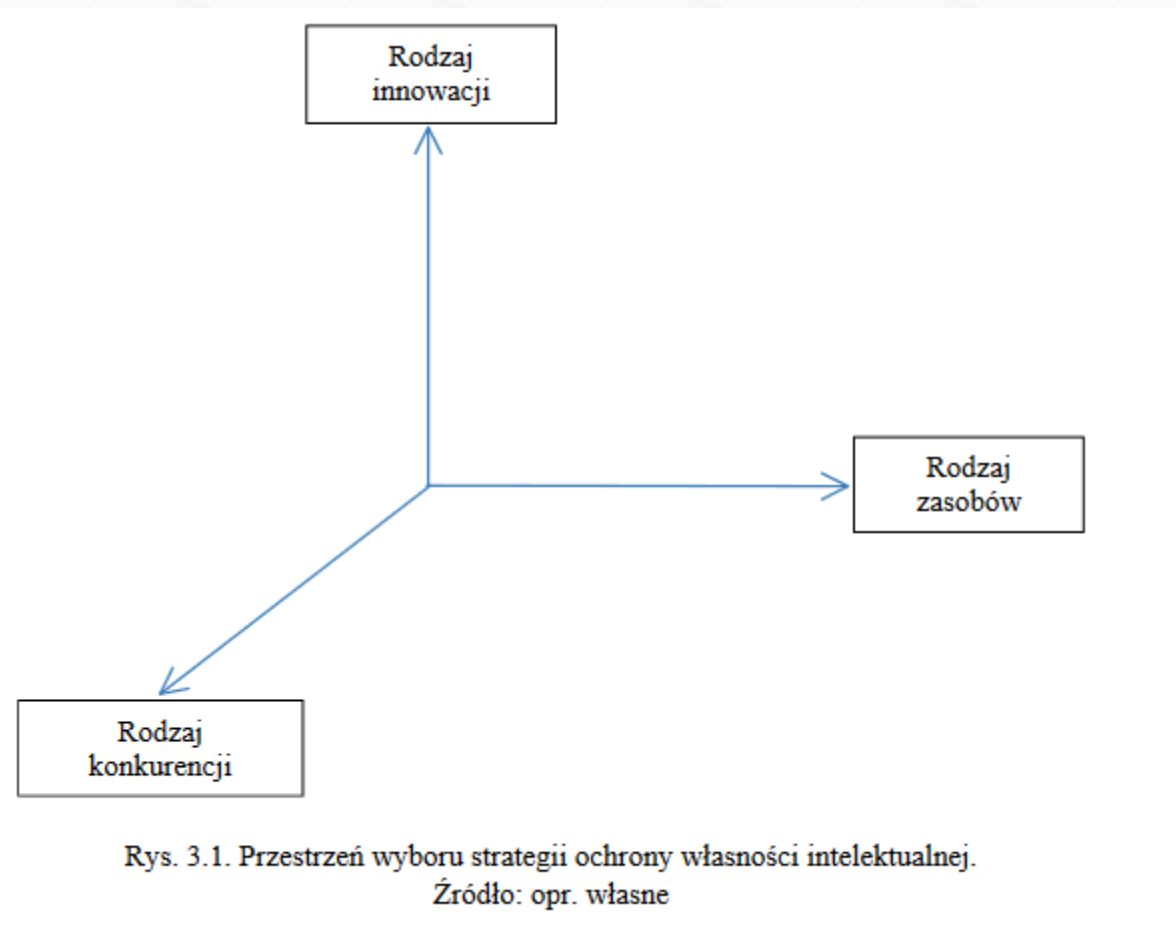
- Wprowadzenie nowych produktów i procesów na rynek wymaga nie tylko inwencji twórczej, potrzebne są również różnorodne zasoby i umiejętności, dzięki którym można tworzyć, finansować i wprowadzać nowe rozwiązania innowacyjne. W procesie tym niezbędne jest również określenie i przyjęcie odpowiednich mechanizmów ochrony powstających zasobów intelektualnych

Strategie ochrony własności intelektualnej

- Do mechanizmów (strategii) tej ochrony należą
 - * patentowanie;
 - * sprzedaż/obsługa klienta;
 - * licencjonowanie;
 - * alians strategiczny;
 - * tajemnica przedsiębiorstwa (tajemnica handlowa);
 - * tworzenie firm technologicznych (np. spin-off, spin-out);
 - * tworzenie firm joint venture

Czynniki wpływające na wybór strategii ochrony własności intelektualnej

- Wybór strategii ochrony własności intelektualnej w przedsiębiorstwie zależy od wielu czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Analiza literatury przedmiotu skłania do przyjęcia poglądu, że zależy on głównie od:
 - * rodzaju innowacji;
 - * rodzaju konkurencji;
 - * rodzaju posiadanych zasobów i umiejętności.

Strategie ochrony własności intelektualnej

- Działania zorientowane na rozwój innowacji powinny być uwzględnione przez przedsiębiorstwa przy opracowywaniu strategii rozwojowych. Model strategii opartych na innowacjach możliwy do wykorzystania przez przedsiębiorstwa w praktyce jest proponowany w tab. 1
- Podstawą wyboru są cztery rodzaje innowacji tworzonych w przedsiębiorstwach (ujęte w dwóch strategicznych wymiarach poznawczych):
 - innowacje przyrostowe (*continues innovations*);
 - * innowacje radykalne (*radical innovations*);
 - * innowacje kontynuujące tok rozwoju sektora (*sustaining innovations*);
 - * innowacje przerywające tok rozwoju sektora (*disruptive innovations*).

Strategie ochrony własności intelektualnej oparte na innowacjach

Rodzaj innowacji	Innowacje	
	przyrostowe	radykalne
Innowacje kontynuujące tok rozwoju sektora	strategia eksploracji dotychczasowej działalności	strategia rozwoju nowej domeny opartej na potrzebach rynkowych
Innowacje przerywające tok rozwoju sektora	strategia rozwoju nowej domeny opartej na postępie technicznym	strategia rozwoju nowego biznesu (firmy)

Źródło: opr. własne.

-
- Wybór strategii ochrony własności intelektualnej determinowany jest strategią innowacji przyjętą przez przedsiębiorstwo. Strategia ta powinna obejmować ochronę własności intelektualnej.

Wybór strategii ochrony własności intelektualnej determinuje również ochrona i proces zarządzania własnością intelektualną. Są to determinanty niezbędne do ukształtowania kultury innowacyjnej organizacji.

- Wiedza i znajomość procedur ochrony własności intelektualnej oraz zarządzanie tymi zasobami w przedsiębiorstwie jest ochroną wartości firmy, konkretnej wartości rynkowej.

-
- Gospodarka XXI w. wytwarza produkty, które wymagają coraz większych nakładów o charakterze intelektualnym. Dla przedsiębiorstw oznacza to konieczność zarządzania procesem poszukiwania nowych pomysłów, a także rozwijania skutecznego ich transferu w nową jakość i wartość rynkową, którą zaakceptują konsumenci. Działaniom tym musi towarzyszyć skuteczna ochrona własności intelektualnej.
 - Właściwe zabezpieczenie dóbr własności intelektualnej i wybór określonego sposobu ochrony nie tylko umożliwia uzyskanie przewagi konkurencyjnej, ale także kreuje odrębne od produkcji lub usług źródło przychodów z obrotu prawami do tych dóbr.

Bibliografia

- Dereń A.M., 2014. Zarządzanie własnością intelektualną w transferze technologii. Difin, Warszawa, s. 70–119.
- Diamond J., 2010. Strzelby, zarazki, maszyny. Losy ludzkich społeczeństw. Wydawnictwo Prószyński i Spółka, Warszawa, s. 27.
- Dereń A. M., Skonieczny J., Strategia ochrony własności intelektualnej w małych i średnich przedsiębiorstwach, [file:///C:/Users/AD/Downloads/3 Strategia ochrony w%C5%82asno%C5%9Bci intel.pdf](file:///C:/Users/AD/Downloads/3%20Strategia%20ochrony%20w%C5%82asno%C5%9Bci%20intel.pdf) (dostęp: 5.12.2022).